

Коришћење ослобођења од обавезе плаћања пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање за лица старија од 50 година

(Мишљење Министарства финансија, бр. 112-01-115/2009-04 од 16.6.2009. год.)

Одредбом члана 21д ст. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09 и 44/09, у даљем тексту: Закон о порезу на доходак) прописано је да послодавац који запосли лице које је на дан закључивања уговора о раду старије од 45 година и које код Националне службе за запошљавање има статус корисника новчане накнаде за време незапослености или је код те службе пријављено као незапослено лице најмање шест месеци без преки-да, ослобађа се обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног пореза на зараде тог новозапосленог лица, у периоду од две године од дана заснивања радног односа запосленог.

У погледу остваривања права на ослобођење од обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање на терет средстава послодавца који запосли лице старије од 50 година, одредбом члана 45. ст. 1. и 3. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09 и 7/09, у даљем тексту: Закон о доприносима) прописани су исти услови за ослобођење од плаћања доприноса за обавезно социјал-но осигурање као и код остваривања права на пореску олакшицу за категорију новозапослених лица старијих од 45 година.

Ако запосленом престане радни однос у току трајања олакшице, као и у наредном периоду од три године после истека олакшице, послодавац губи право на олакшицу и дужан је да плати порез и доприносе које би иначе платио да није користио олакшицу, с тим да, изузетно, послодавац наставља да користи олакшицу за преостало време коришћења олакшице, уколико запосленом престане радни однос отказом уговора о раду од стране запосленог, а послодавац уместо њега у року од највише 15 дана од дана престанка радног односа запосли друго лице старије од 50 година које испуњава услове из члана 21д став 1. Закона о порезу на доходак и члана 45. став 1. Закона о доприносима (члан 21д ст. 3. и 5. Закона о порезу на доходак и члан 45. ст. 4. и 5. Закона о доприносима).

Имајући у виду наведене законске одредбе, као и наводе из дописа да послодавац – правно лице, које је користило олакшицу код плаћања пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање по основу запослења лица старијих од 50 година, због промене услова пословања намерава да престане да обавља једну од регистрованих делатности (конкретно, производ-њу предмета од трикотаже), а на којим пословима су радила новозапослена лица за која је користило олакшицу, а да послодавац није престао да обавља друге регистроване делатности (тј. није дошло до престанка рада послодавца већ је само престао да обавља једну од делатности – производњу предмета од трикотаже), Министарство финансија је мишљења да у случају отказа уговора о раду од стране запослених послодавац није у обавези да плати порезе и доприносе које би иначе платио да није користио олакшицу, ако уместо тих лица запосли друга лица која припадају категорији лица за која остварује право на олакшицу (у конкрет-ном случају, лица старија од 50 година), а која испуњавају услове из члана 21д став 1. Закона о порезу на доходак и члана 45. став 1. Закона о доприносима. Министарство финансија указује да није потребно да та лица имају исте стручне квалификације као и запослени којима је престао радни однос, а за које је послодавац користио олакшицу код плаћања пореза и доприноса.

Поред тога, Министарство указује да се промена макроекономских услова

пословања и околности које су од значаја за профитабилно пословање не може сматрати разлогом из члана 21д став 4. Закона о порезу и члана 45. став 6. Закона о доприноси-ма, кад у случају престанка радног односа запосленог послодавац није дужан да плати порез и доприносе које би иначе платио да није користио ослобођење.